Gwasanaeth Tân ac Achub
Canolbarth a Gorllewin Cymru

Mid and West Wales
Fire and Rescue Service

SAFONAU'R GYMRAEG

Adroddiad Monitro Blynyddol Ebrill 2023 - Mawrth 2024

www.tancgc.gov.uk/cym/

Cynnwys

Cyflwyniad **2**

Crynodeb Gweithredol **3**

Cefndir a'r sefyllfa bresennol **4**
- Atebolrwydd a chyfrifoldeb dros y Gymraeg 4
- Trefniadau ar gyfer cymeradwyo'r adroddiad hwn 4
- Cwynion 4

Materion a gododd yn ystod y cyfnod adrodd. **6**

Camau i'w cymryd yn 2024/25 a thu hwnt **9**

Safonau Cadw Cofnodion **10**
- Cwynion 10

Sgiliau Cymraeg y Gweithlu **11**

Casgliad **16**

Cyflwyniad

Mae Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru (ATACGC) yn cydnabod pwysigrwydd ein treftadaeth ddiwylliannol ac yn gwerthfawrogi'r cyfoeth o amrywiaeth sydd yn ein cymunedau. Rydym hefyd yn cydnabod bod gan y Gymraeg statws cyfreithiol cyfartal â'r Saesneg o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011, ac rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal wrth inni gynnal ein gwaith.

Gosododd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 fframwaith cyfreithiol sy'n rhoi dyletswydd ar ATACGC i gydymffurfio â chasgliad o Safonau sy'n ymwneud â'r Gymraeg.

Rydym ni fel Awdurdod yn parhau i weithio o fewn y Safonau hyn, ac yn eu defnyddio i ddatblygu ein hymrwymiad a'n dyhead i ddarparu gwasanaethau'n deg i bob rhan o ganolbarth a gorllewin Cymru.

Rydym yn cydnabod hefyd ein dyletswydd i'n staff, sydd, ar y cyfan, yn drigolion gorllewin a chanolbarth Cymru ac yn adlewyrchu cyfansoddiad ieithyddol a diwylliannol eu cymunedau.

Rydym yn cydnabod, er gwaethaf yr heriau sylweddol sy'n ein hwynebu, ei bod yn bwysig i ni herio a gwella'r ffordd rydym yn gweithio os ydym am sicrhau ein bod yn parhau i ddarparu gwasanaeth effeithlon ac effeithiol i'n cymunedau. Nid oes arnom ofn newid, ac rydym wrth ein boddau'n canfod ffyrdd newydd a gwell o wneud pethau. Drwy gynllunio'n ofalus, gallwn ystyried beth rydym eisiau ei wneud yn y tymor byr, y tymor canolig, a'r hirdymor er mwyn sicrhau ein bod yn adolygu ein gweithgareddau'n barhaus ac yn creu gweithlu sy'n gynrychioliadol. Bydd hyn yn ein helpu i ddarparu gwasanaethau cwbl gynhwysol, gan sicrhau y gall ein staff a'n cymunedau ddefnyddio ein gwasanaethau ym mha bynnag iaith y maen nhw ei hangen ac yn ei dewis.

Diolch yn fawr,

Gwynfor Thomas.

Cadeirydd, Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru

Crynodeb Gweithredol

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru (GTACGC) yn gwbl ymwybodol y dylid trin y Gymraeg a’r Saesneg yn gyfartal wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru. Rydym yn ymfalchïo yn ein hymrwymiad parhaus i'r Gymraeg, ac i gynyddu’r nifer o wasanaethau dwyieithog a gynigiwn a gwella’r dewis o ran iaith i’n staff a'n cymunedau bob blwyddyn.

Ein gweledigaeth yw cael gwasanaeth Cymraeg uchelgeisiol lle bydd holl staff GTACGC yn gallu deall a defnyddio’r Gymraeg ar lefel sy'n briodol i’w swydd.

Ein nod yw darparu gwasanaeth Cymraeg sy'n mynd y tu hwnt i gydymffurfiaeth ddeddfwriaethol, ac sy'n adlewyrchu'r cymunedau a wasanaethwn a'r staff a gyflogwn, gan gydnabod eu hawliau, gan fodloni eu hanghenion, a chan gyfrannu at eu datblygiad. Ein gwerthoedd sefydliadol yw’r sylfaen sy’n cynnal y dull hwn.

Rydym yn dilyn arweiniad Llywodraeth Cymru yn ein cred fod y Gymraeg yn perthyn i ni gyd, ni waeth beth fo'n cefndir ieithyddol, a'i bod yn sgìl alwedigaethol y dylai ein holl staff feddu arni ar lefel sy’n briodol i’w swydd a'u lleoliad, a hynny er mwyn ein galluogi i ddatblygu, i ddarparu ac i hyrwyddo gwasanaethau Cymraeg priodol.

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi manylion am y cynnydd a wnaed mewn meysydd gwasanaeth allweddol ac am lwyddiannau penodol a fydd yn gwella ein gallu i ddarparu ein gwasanaethau'n ddwyieithog. Fodd bynnag, er bod cynnydd da wedi'i wneud, mae hefyd yn cydnabod bod gwaith eto i'w wneud i sicrhau ein bod yn cydnabod anghenion iaith ac yn darparu dewisiadau iaith go iawn i'n cymunedau a'n staff. Yn yr adroddiad hwn rydym wedi nodi camau allweddol y byddwn yn eu blaenoriaethu er mwyn gwella dros y deuddeg mis nesaf. Bydd y meysydd allweddol hyn yn adeiladu ar y gwaith rydym eisoes wedi'i wneud eleni i wella capasiti dwyieithog ein Gwasanaeth.

Rydym eisiau sicrhau bod y nifer gorau posibl o staff dwyieithog yn gweithio yn y meysydd allweddol sy’n adlewyrchu proffil iaith ein cymunedau. Felly, rydym yn parhau i fod yn ymroddedig i annog gweithleoedd dwyieithog a chreu amgylchedd gwaith cadarnhaol lle gall ein staff a'n cymunedau ymgysylltu â ni yn ffurfiol ac yn anffurfiol trwy gyfrwng y Gymraeg.

Diolch yn fawr,

Roger Thomas.

Prif Swyddog Tân.

Cefndir a'r sefyllfa bresennol

Ar 30 Medi 2016, cyflwynodd Comisiynydd y Gymraeg Hysbysiad Cydymffurfio i ATACGC, o dan Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Yr hysbysiad hwn sy'n nodi pa Safonau sy'n cael eu gosod arnom ni, eu dyddiadau gweithredu, ynghyd ag unrhyw eithriadau. Mae Hysbysiad Cydymffurfio ATACGC i'w gael ar ein gwefan yma.

Fel rhan o'r Hysbysiad Cydymffurfio, roedd rhaid i ATACGC gyhoeddi dogfen erbyn 30 Mawrth 2017 a oedd yn nodi sut yr oedd yn bwriadu cydymffurfio â'r Safonau ar lefel gorfforaethol a beth oedd ei brosesau mewnol ar gyfer goruchwylio a monitro'r camau gweithredu. Mae Cynllun Gweithredu ATACGC ar gael ar ein gwefan yma.

O dan y ddeddfwriaeth, mae'n ofynnol i ATACGC hefyd gyhoeddi adroddiad blynyddol ar y cynnydd a wnaed tuag at fodloni a chynnal Safonau'r Gymraeg.

Yn yr adroddiad blynyddol hwn ar gyfer 2023/24, mae ATACGC yn gwerthuso sut rydym wedi cydymffurfio â'r Safonau a sut rydym wedi hyrwyddo a hwyluso cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, gan sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae'r adroddiad hwn, ynghyd ag adroddiadau blaenorol, ar gael ar ein gwefan yma.

Atebolrwydd a chyfrifoldeb dros y Gymraeg

Ar lefel ATACGC, Pwyllgor Perfformiad, Archwilio a Chraffu'r Awdurdod sydd yn atebol am y Gymraeg.

O fewn GTACGC, y Bwrdd Gweithredol, dan arweiniad y Prif Swyddog Tân, sydd â'r swyddogaeth reoli uchaf. O fewn y Bwrdd Gweithredol, y Dirprwy Brif Swyddog Tân yw'r arweinydd gweithredol dros y Gymraeg, ac mae ganddynt gyfrifoldeb rheolwr llinell dros yr adran Cyfathrebu Corfforaethol a Datblygu Busnes.

Mae gan y Pennaeth Cyfathrebu Corfforaethol a Datblygu Busnes gyfrifoldeb strategol a gweithredol dros y Gymraeg.

Y Swyddog Iaith Gymraeg sy'n gyfrifol am weithredu'r Safonau ac am hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg o ddydd i ddydd.

Trefniadau ar gyfer cymeradwyo'r adroddiad hwn.

Cyflwynwyd yr adroddiad i Bwyllgor Perfformiad, Archwilio a Chraffu ATACGC ar 24 Gorffennaf 2024 ac fe'i cymeradwywyd.

Cwynion

Gellir cyflwyno sylwadau, cwynion a chanmoliaeth ynghylch y Gymraeg yma.

Materion a gododd yn ystod y cyfnod adrodd.

Mae'r tabl isod yn nodi'r camau gweithredu a gymerwyd a'r materion a gododd yn ystod 2023/24.

Safonau Cyflwyno'r Gwasanaethau	Camau a gymerwyd yn ystod 2023/24
Safonau 1, 4, 5-7	Fe wnaethom barhau i sicrhau bod holl dimau gweinyddol yr adrannau yn gyfarwydd â'r canllawiau a'r adnoddau sydd ar gael ynghylch y Safonau sy'n ymwneud yn benodol â gohebu ag unigolion o fewn ac oddi allan i'r sefydliad.
Safonau 8-17	Yn ystod 2022/23, fel rhan o broses siopwr dirgel, nodwyd problemau o ran cysondeb a dwyieithrwydd wrth ateb galwadau ffôn, a chynhaliwyd ymarfer cyfathrebu ac ymgysylltu er mwyn sicrhau bod staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau. Rydym wedi dweud wrth yr holl staff am y gofyniad i ystyried pwysigrwydd dewis iaith wrth siarad â'r cyhoedd dros y ffôn, ac mae adnoddau wedi cael eu rhannu'n fewnol ar sut i annog y defnydd o'r Gymraeg yn y gwaith.
Safonau 28-32	Bu cyfieithydd ar y pryd yn bresennol yn holl gyfarfodydd cyhoeddus Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru. Yn dilyn cytundeb gyda Thîm Arweinyddiaeth Weithredol y Gwasanaeth, cyflwynwyd mwy o adroddiadau yn y Gymraeg, gan gynyddu'r defnydd ohoni yn y fforwm cyhoeddus hwn. Fel rhan o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, bu inni baratoi Gweithdrefn Aml-leoliad ar gyfer yr Awdurdod, sydd bellach wedi'i chynnwys yn y Cyfansoddiad. Mae hyn yn cynnwys canllawiau ynghylch y defnydd o gyfieithu ar y pryd yng nghyfarfodydd llawn yr Awdurdod a Phwyllgorau.
Safonau 32, 36, 58-60	Mae'r holl ddeunyddiau a llwyfannau sydd ar gael i'r cyhoedd wedi'u creu a'u harddangos yn ddwyieithog, gan gynnwys gwefan y gwasanaeth a'r cyfrifon cyfryngau cymdeithasol corfforaethol. Crëwyd pob poster, taflen, fideo neu ddeunydd hyrwyddo arall yn ddwyieithog hefyd. Ac eithrio arwyddion yr ochr weithredol, cynhyrchwyd pob arwydd yn ddwyieithog.
Safonau 49, 52, 53 a 54	Yn ystod 2023/24, dechreuodd y Gwasanaeth ar ymarferiad i ddatblygu gwefan newydd.

	Cynhaliwyd adolygiad llawn o'r gofynion fel rhan o'r broses hon, a hynny er mwyn sicrhau ei bod yn cydymffurfio'n llwyr â'r Safonau perthnasol, yn ogystal ag i chwilio am gyfleoedd i fynd y tu hwnt i gydymffurfiaeth ac i ymestyn yr hyn sy'n cael ei gynnig ar hyn o bryd drwy gyfrwng y Gymraeg. O ganlyniad, bydd gwefan newydd yn mynd yn fyw yn chwarter 1 2024/25.

Safonau'r Ochr Weithredol	**Camau a gymerwyd yn ystod 2023/24**
Safonau 124 - 130 .	Yn ystod 2022/23, fe wnaeth Swyddog Iaith Gymraeg y Gwasanaeth eu cynnwys eu hunain fel rhan o'r broses gynefino ar gyfer recriwtiaid Diffoddwyr Tân newydd. Daeth hyn i ben yn ystod 2023/24 oherwydd absenoldeb staff, ond mae prosesau i'w ailsefydlu yn digwydd ar hyn o bryd. O ganlyniad i absenoldeb staff, ni chwblhawyd rhai meysydd eraill y gobeithiwyd eu datblygu yn ystod 2023/24 ac felly byddan nhw'n cael eu symud i gyfnod adrodd 2024/25.
Safonau 117 - 122	Yn ystod 2023/24 fe wnaethom barhau i gefnogi'r adran TGCh i sicrhau cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg fel rhan o'u prosiect i ddatblygu mewnrwyd newydd i'r Gwasanaeth. Er mai dyddiau cynnar yw hi o ran y fewnrwyd, a bod datblygiadau sylweddol yn parhau i ddigwydd, mae'r broses o ddeall faint yn fwy y gall y system TGCh fodern hon ei gynnig eisoes wedi dechrau, ac mae syniadau a datrysiadau wedi cael eu datblygu, gan gynnwys safle newydd i hyrwyddo Safonau'r Gymraeg ac unrhyw gyngor, canllawiau a gwybodaeth berthnasol, ffurflenni dwyieithog, a phrosiect i ystyried creu cymuned ddigidol Gymraeg ei hiaith ar gyfer staff mewnol.
Safon 124	Eleni rydym wedi parhau i sicrhau ein bod yn asesu sgiliau Cymraeg ein gweithwyr, gan gydnabod pwysigrwydd hynny wrth lunio Strategaeth newydd ar gyfer y Gymraeg yn ystod 2024/25. Mae canlyniadau'r ymarfer hwn wedi'u cyhoeddi yn y ddogfen hon.
Safon 129	Gan gydnabod pwysigrwydd darparu hyfforddiant Cymraeg i'r holl staff, buddsoddwyd cryn amser a chefnogaeth i sicrhau eu bod yn gallu cael mynediad at gyrsiau priodol sy'n addas i'w sgiliau a'u hanghenion dysgu.

	Fe wnaethom barhau i archwilio opsiynau cyrsiau, gan gynnig dulliau dysgu digidol a rhai traddodiadol. Mae'r Gwasanaeth yn rhoi ei gefnogaeth lwyr i'r ddarpariaeth, yn ariannol ac o ran amser, a hynny er mwyn annog aelodau staff i gymryd rhan. Mae monitro ac annog y Gymraeg ymysg ein staff wedi bod yn hynod lwyddiannus eleni. Rydym wedi parhau i gefnogi ymgyrchoedd iaith a diwylliant Cymru ac wedi cynnal digwyddiad o fewn ein Pencadlys i ddathlu Dydd Gŵyl Dewi, a arweiniodd at ymgysylltiad sylweddol gan staff ar draws y Gwasanaeth.

Safonau Llunio Polisïau	**Camau a gymerwyd yn ystod 2023/24**
Safonau 85-90, 92-94	Yn dilyn adolygiad cynhwysfawr o broses lywodraethu'r Gwasanaeth, rydym wedi manteisio ar y cyfle i ystyried ein hadnodd Asesu Effaith ar y Gymraeg er mwyn sicrhau bod yr holl benderfyniadau strategol a wneir gan y sefydliad yn ystyried y Gymraeg. O'r herwydd, mae'r adnodd bellach wedi cael ei olygu, ei ddiweddaru a'i rannu gyda'r sefydliad. Cafodd Strategaeth Gymraeg newydd ei drafftio yn ystod 2023/24 a bydd yn cael ei chyflwyno drwy broses lywodraethu'r Gwasanaeth er mwyn cael cymeradwyaeth derfynol yn 2024/25.

.

Camau i'w cymryd yn 2024/25 a thu hwnt.

- Byddwn yn gweithio gyda thîm Comisiynydd y Gymraeg i gefnogi'r prosiect dylunio a hyrwyddo gwasanaethau Cymraeg, gan wella sut rydym yn dylunio ac yn hyrwyddo ein gwasanaethau Cymraeg fel bod mwy o ddefnydd arnynt.

- Byddwn yn lansio Strategaeth Gymraeg newydd, gan gydnabod yr hyn yr ydym wedi'i ddysgu ers cyflwyno Safonau'r Gymraeg yn ogystal â’n dyheadau sefydliadol ni o ran cefnogi a hyrwyddo'r iaith dros y 5 mlynedd nesaf.

- Byddwn yn cyflwyno grwpiau datblygu Cymraeg ar gyfer staff ar draws ein Gwasanaeth, gan greu rhwydwaith cymorth a fydd yn hwyluso defnydd anffurfiol o'r Gymraeg, gan alluogi staff Cymraeg i ddefnyddio'r Gymraeg yn amlach.

- Byddwn yn ymdrechu i wella sgiliau Cymraeg y staff hynny a gofnodwyd ar lefel is na 2, a hynny trwy gynnig cefnogaeth gyda datblygiad ac asesiadau.

- Byddwn yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o’r safle Cornel Cymraeg sydd ar fewnrwyd ein Gwasanaeth, gan addasu’r cyngor, y canllawiau a’r wybodaeth sydd yno yn ôl yr angen.

- Byddwn yn adolygu ein dull o gasglu data am sgiliau Cymraeg er mwyn sicrhau bod gennym set ddata sydd wir yn adlewyrchu ein sefydliad ac sy’n addas i lywio ein nodau, ein hamcanion a'n huchelgeisiau yn y dyfodol.

Safonau Cadw Cofnodion

Cwynion

Mae'r tabl isod yn dangos na dderbyniwyd unrhyw gŵynion yn ystod y cyfnod adrodd:

Grŵp Safonau	Cwynion uniongyrchol a gafwyd
Safonau Cyflwyno'r Gwasanaethau	0
Safonau Llunio Polisïau	0
Safonau'r Ochr Weithredol	0

Sgiliau Cymraeg y Gweithlu

Mae'r data ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 wedi'i gynnwys yn y tablau isod.

Cafodd yr arolwg gorfodol o sgiliau Cymraeg ei ddylunio a'i gynnal yn ystod chwarter cyntaf 2024.

Cafwyd 443 o ymatebion. Dyma ymateb da iawn i sefydliad sydd â llawer o ddiffoddwyr tân ar alwad sy'n gweithio amrywiaeth o oriau rhan-amser ac sydd yn gorfod blaenoriaethu cymwyseddau'r ochr weithredol tra byddant yn y gweithle.

Gofynnwyd i bersonél gofnodi lefel eu dealltwriaeth o'r Gymraeg, ynghyd â'r lefel o ddealltwriaeth yr hoffent ei chyrraedd. Mae'r canlyniadau wedi'u cynnwys yn y tabl isod.

Lefel	Statws ar Hyn o Bryd	Statws a Ddymunir
Dim deallusrwydd o unrhyw lefel	6%	0%
Lefel A1 (Mynediad) - Gallwch gydnabod rhai cyfarchion sylfaenol bob dydd, megis bore da a diolch, os yw'r person yn siarad yn araf iawn.	37%	12%
Lefel A2 (1) - Gallwch ddeall ymholiadau, gwybodaeth bersonol neu gyfarwyddiadau syml.	13%	10%
Lefel B1 (2) - Gallwch ddeall pobl yn siarad yn araf am sefyllfaoedd arferol, a phobl yn rhoi cyfarwyddiadau neu'n gofyn i chi neu eraill wneud rhywbeth.	6%	7%
Lefel B2 (3) - Gallwch ddeall gwybodaeth am bynciau cyffredin yn ogystal â phobl sy'n siarad yn eglur wrth wneud cyhoeddiadau neu ar y cyfryngau llafar.	7%	14%
Lefel C1 (4) - Gallwch ddeall y rhan fwyaf o sgyrsiau a thrafodaethau, hyd yn oed os nad yw'r pwnc yn gyfarwydd a phan	12%	14%

fo gwahaniaethau o ran Cymraeg ffurfiol / anffurfiol a thafodiaith.		
Lefel C2 (5) - Gallwch ddeall pob sgwrs a thrafodaeth rhwng eraill, ar bob math o bynciau, ni waeth pa fath o Gymraeg a ddefnyddir, gan gynnwys darlithoedd neu drafodaethau cymhleth.	15%	25%
Arall	0%	15%

Gofynnwyd i bersonél hefyd nodi lefel eu Cymraeg llafar, yn ogystal â'r lefel yr hoffent ei chyrraedd o ran Cymraeg llafar. Mae'r canlyniadau wedi'u cynnwys yn y tabl isod.

Lefel	Statws ar Hyn o Bryd	Statws a Ddymunir
Ddim yn medru siarad Cymraeg ar unrhyw lefel	8%	0%
A1 (Mynediad) – Gallwch ailadrodd rhai geiriau sylfaenol, syml pan fyddwch yn eu clywed yn aml.	27%	11%
A2 (Lefel 1) - Gallwch ddweud enwau lleoedd, enwau personol ac arwyddion yn gywir neu gyfarch a chyflwyno eraill i'w gilydd neu roi a derbyn manylion personol.	23%	11%
B1(Lefel 2) - Gallwch wneud ymholiadau syml neu ymateb iddynt, rhannu gwybodaeth a chyfarwyddiadau syml neu ymateb iddynt, a chynnal sgyrsiau byr lle cyfnewidir gwybodaeth syml.	9%	9%
B2 (Lefel 3) - Gallwch gyfrannu at y rhan fwyaf o sgyrsiau neu gyfarfodydd, gan droi at y Saesneg i drafod neu wrth roi gwybodaeth fanwl.	6%	13%

C1 (Lefel 4) - Gallwch gyfrannu'n effeithiol at y rhan fwyaf o gyfarfodydd gwaith, cynnal sgwrs yn gyfforddus a chyfnewid gwybodaeth, gan droi at y Saesneg pan fo angen defnyddio terminoleg dechnegol.	13%	17%
C2 (Lefel 5) - Gallwch fynegi eich hun yn llwyr ac yn fanwl gywir, hyd yn oed pan fyddwch yn trafod materion cymhleth, a gallwch addasu eich arddull iaith i weddu i'r gynulleidfa neu'r cyd-destun.	11%	22%
Arall	0%	15%

Gofynnwyd i bersonél hefyd nodi lefel eu sgiliau darllen Cymraeg, yn ogystal â'r lefel yr hoffent ei chyrraedd o ran darllen Cymraeg. Mae'r canlyniadau wedi'u cynnwys yn y tabl isod.

Lefel	Statws ar Hyn o Bryd	Statws a Ddymunir
Dim sgiliau darllen o unrhyw lefel	11%	0%
A1 (Lefel Mynediad) - Gallwch adnabod rhai geiriau Cymraeg sylfaenol, byr. Gallwch hefyd ddyfalu ystyr rhai geiriau pan fyddant mewn cyd-destun sy'n amlygu'r ystyr.	31%	12%
A2 (Lefel 1) - Gallwch ddarllen brawddegau byr, arwyddion sylfaenol, cyfarwyddiadau syml neu wybodaeth syml.	16%	9%
B1(Lefel 2) - Gallwch ddarllen negeseuon byr a deall rhai negeseuon e-bost sylfaenol.	6%	7%
B2(Lefel 3) - Gallwch ddeall y rhan fwyaf o	8%	14%

negeseuon am waith arferol, a dyfalu ystyr gair os yw'r pwnc yn gyfarwydd.		
C1(Lefel 4) - Gallwch ddarllen y rhan fwyaf o ohebiaeth, edrych yn fras ar destunau hir i ddod o hyd i fanylion, a deall y rhan fwyaf o erthyglau ac adroddiadau gyda chymorth geiriadur.	13%	13%
C2(Lefel 5) - Gallwch ddarllen a deall bron i bob testun ysgrifenedig yn rhwydd, gan ddefnyddio geiriadur yn achlysurol yn unig, gallwch ddarllen testunau, adroddiadau ac erthyglau hir i ddod o hyd i fanylion perthnasol a deall ysgrifennu ffurfiol ac anffurfiol.	13%	24%
Arall	0%	17%

Gofynnwyd i bersonél hefyd nodi lefel eu sgiliau ysgrifennu Cymraeg, yn ogystal â'r lefel yr hoffent ei chyrraedd o ran ysgrifennu Cymraeg. Mae'r canlyniadau wedi'u cynnwys yn y tabl isod.

Lefel	Statws ar Hyn o Bryd	Statws a Ddymunir
Dim sgiliau ysgrifennu o unrhyw lefel	18%	0%
A1(Mynediad) - Gallwch ysgrifennu gair Cymraeg byr heb fawr o gymorth.	33%	13%
A2(Lefel 1) - Gallwch agor a chau ebost ac ysgrifennu enwau personol, enwau lleoedd a theitlau swydd.	13%	8%
B1(Lefel 2) - Gallwch ysgrifennu neges fer i gydweithiwr ac ysgrifennu neges fer i drefnu apwyntiad.	8%	12%
B2(Lefel 3) - Gallwch ysgrifennu neges ar y rhan	12%	18%

fwyaf o bynciau ac ysgrifennu'n gymharol gywir ar y rhan fwyaf o bynciau cyfarwydd.		
C1 (Lefel 4) - Gallwch ysgrifennu gohebiaeth o bob math.	6%	12%
C2(Lefel 5) - Gallwch ysgrifennu negeseuon estynedig, adroddiadau neu fathau eraill o destun mewn arddull sy'n briodol i'r darllenydd, ysgrifennu mewn Cymraeg ffurfiol neu anffurfiol yn ôl yr angen, ac ysgrifennu yn gywir iawn ar ystod eang o bynciau.	6%	15%
Arall	0%	19%

Casgliad

Fel y nodwyd yng nghorff yr adroddiad hwn, mae Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru, gyda chefnogaeth ei gorff llywodraethu, Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru, wedi ymrwymo i gynyddu lefelau cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg.

Fel Gwasanaeth, rydym yn falch o'r camau sylweddol yr ydym eisoes wedi'u cymryd i wella'r ddarpariaeth ddwyieithog a gynigiwn i'r rhai sy'n defnyddio ein gwasanaeth, i'n staff, i'n rhanddeiliaid ac i aelodau'r cyhoedd. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod modd gwella eto, a byddwn yn mynd i'r afael â hyn yn ystod 2024/25.

Mae ymroddiad y Gwasanaeth i sicrhau cydraddoldeb i'r Gymraeg a'i siaradwyr yn parhau, a byddwn yn dal ati i hyrwyddo, i gefnogi ac i annog y defnydd o'r Gymraeg o fewn y Gwasanaeth a'n cymunedau ar bob cyfle.

I gael rhagor o wybodaeth am fanylion yr adroddiad hwn, neu i gael rhagor o wybodaeth am sut mae Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru yn gweithredu Safonau'r Gymraeg, cysylltwch â Llew Davies, Swyddog y Gymraeg drwy e-bostio llew.davies@tancgc.gov.uk

SAFONAU'R GYMRAEG

Adroddiad Blynyddol
Ebrill 2023 – Mawrth 2024

Cyfathrebu Corfforaethol a Datblygu Busnes
Corporate Communications and Business Development

www.tancgc.gov.uk/cym/

JR1637